

Tėvo Daniel Ange liudijimas

Tėvas Marie-Dominique Philippe – NAUJA ŽVAIGŽDĖ, SUŽIBUSI BAŽNYČIOS SKLIAUTE

Norėčiau, kad kuo plačiau pasklistų žinia apie visai neseniai įvykusį tėvo Marie-Dominique Philippe, Dievo Vaiko, Vaiko-Šviesulio, nuolankaus ir liepsningo Tiesos Tarno, įžengimą į dangų.

Šio asmeniško ir kuklaus liudijimo pavadinimas yra kilęs tiesiog iš Dievo, būtent Jam priklauso „autorinės teisės“: „Išmintingieji švytės dangaus skliauto spindesiu, o vedusieji daugelį į teisumą bus tarsi žvaigždės per amžių amžius“ (Dan 12, 3).

Jis buvo nenuilstantis Mokytojas – Dievas tai žino – ... mokęs ištisus 70 metų, ištvermingesnis už mus visus, panašiai kaip Jonas Paulius II.

Jis buvo žvaigždė, neleidusi prigesti Trijų karalių žvaigždei, pagal Rytų liturgiją simbolizuojančiai Tiesą. Jis it žvaigždė vedė daug žmonių, kartais net kelias kartas, suklupti ant kelių prie prakartėlės ir pagarbinti tyloje. Jis leido šiai Tiesai vis labiau ir labiau žerėti visu savo spindesiu iki pat savo gyvenimo saulėlydžio šioje žemėje.

Jo dėka daugelis leidomės vedami šios žvaigždės, visados aušrinės žvaigždės, kurią jis mėgo lyginti su Marija. Marija! Jis giedojo apie Mariją, kaip turbūt niekas negiedojo apie ją po šv. Bernardo – niekad neteko girdėti tokių gilių apmąstymų apie Mariją prie Kryžiaus.

Tačiau mane labiausiai paveikė ne jo paskaitos, o jis pats, jo asmuo, ypač jo vaiko širdis, gebėjimas garbinti Dievą ir mylėti. Toji meilė buvo lyg mūsų aptemusiame pasaulyje sužibęs dieviškos šlovės spindulys. Nė kiek neabejoju, kad vieną dieną jis bus paskelbtas palaimintuoju ir, kas žino, galbūt ir šiuolaikinės Bažnyčios Mokytoju, kaip mūsų Jonas Paulius II, kuris buvo daugiau nei jo bičiulis – tiesiog sielos brolis.

Grožiui spinduliuojančios tiesos dainius

Man teko malonė klausyti jo paskaitų Fribūro (Fribourg) universitete nuo 1972 m., kai paskutiniuosius dvejus metus savo „paskaitėles“ dėstė ir šventasis kardinolas Journet, su kuriuo jį siejo labai gili draugystė.

Oterivo (Hauterive) cistersų abatijoje – į ją vos neįstojau būdamas 17 metų – dalyvavau keliose jo rekolekcijose kartu su jo „jaunimo grupe“, pamažu išsirutuliojusioje į būsimą kongregaciją... Kaip man galėjo ateiti į galvą, kad ši karštai atsidavusių jaunuolių saujelė taps išsišakojusiu medžiu, bendruomene, pasklidusia po dvi dešimtis planetos kraštų. Ir tai buvo tik pradžia!

Tada mane labiausiai pribloškė jo didelė pagarba mūsų laisvei. Neaiškiai jaučiau, jog jam būtų patikę, jei ir aš būčiau prisidėjęs prie to būrio, bet jis pagalbos ranką tiesė labai subtiliai ir santūriai... (Laimė, Dievas mano atžvilgiu turėjo kitų planų ir tai išėjo į naudą būsimai kongregacijai. Bijau, kad kitaip dar nesutvirtėjusį statinį būtų ištikusi katastrofa. Mielie brolieliai, jūs išsigelbėjote tik per plauką!)

Tačiau tėvui tai nesutrukdė ištisą ketvirtį amžiaus mane maitinti intelektualiai ir dvasiškai.

Be daugelio kitų, ypač mane paveikusių jo bruožų, norėčiau paminėti:

1) Jo įkarštį skelbti tiesą „laiku ir nelaiku“, įtikinamai, bet švelniai, nes tiesa gali būti priimta vien dėl savo grožio: Veritatis splendor! Todėl jis visai nebuvo nuolat polemizuojantis, kritikuojo ar puolantis skirtingas kryptis, mokyklas ar tiesiog jausenas. Man jis buvo nuostabiausias šv. Dominyko sūnų labai mėgstamo posakio „contemplata aliis tradere“ pavyzdys.

2) Jo pribloškiančią nuostatą brolių ir seserų išklausymo tarnystėje. Kai kurie bičiuliai broliai man yra sake, kad eilė prie jo celės durų laukdavo dar po vidurnakčio. O 6 valandą ryto jį atrasdavai klūpantį koplyčios gale.

3) Galiausiai jo ypatingą rūpinimąsi jaunimu. Niekad nepamiršiu šių paskutinių susitikimų. Kad ir to per vieną jaunimo festivalį Sen-Kentene (Saint-Quentin): dar tebematau jį leidžiantis takeliu nuo kalvos, atsirėmusį į mano ranką, nedidelės baltos

palapinės link. Joje valandų valandas troškinančiame vasaros karštyje jis turėjo klausytis atėjusių pas jį jaunuolių. 90 metų! Būdamas tokio amžiaus, kai kiti įsitaiso minkštame fotelyje su įdomia filosofijos knyga rankose, jis atiduodavo jiems visas savo jėgas... Viena vakarą brolis Jean-Pierre-Marie mane pakvietė pavakarieniauti su Tėvu. Vakarieniavome tik dviese. Puiki jo atmintis pagelbėjo prisiminti fribūriškąją epopėją. Paskutinį kartą susitikome Brinjolio (Brignoles) priorijoje, dar kartelį akis į akį. Apie ką jis pats užvedė kalbą? Jis svarstė, kaip pasiekti, kaip susitikti, kaip paliesti ateinančią kartą. Kaip juos stiprinti, turint galvoje jų pažeidžiamumą. Koks stebinant 93 metų senolio širdies jaunumas! Koks mokėjimas rasti bendrą kalbą su jaunuomene!

4) Ir dar kai ką: jo giedrumą, širdies ramybę, atleidimo kilnumą, kai jį vargindavo šmeižtais, kone juokingomis apkalbų istorijomis..... Kartą jis man parašė, dėkodamas už viešą laišką, kuriuo atsakiau į kai kuriuos neva krikščioniškus straipsnius, nors taip reaguoti, kad būtų sugražinta tiesa, buvo minimali krikščioniškos meilės pareiga. Kitaip būčiau likęs kaltas Viešpaties akivaizdoje už suokalbišką tylą ir bailumą. Kaip tylėti, kai broliai šitaip juodinami, o Dievo darbas – pajuokiamas? Kaip tylėti, girdint neteisybę, melą, nepagrįstus skundus?

*

Paskutinių dienų išbandymas jį labai suartino su Jonu Pauliumi II, jo sielos broliu. Abu neprilygstami žodžio vyrai, priversti nutilti kaip Avinėlis savo ilgos kančios metu (Žr. Daniel-Ange, *Rire et pleurer avec Jean-Paul II*, Sarment 2006, p. 179–181).

Tačiau galbūt ši, be abejonės, su meile aukojama tylą buvo stipriausias jo gyvenimo šauksmas, stipresnis už aidėjusį per dešimtis jo veikalų ir nesuskaičiuojamas paskaitas.

Tai buvo atvertos širdies tylą, apie kurią jis pats kalbėjo kaip apie šauksmą, tylą, tylą, kurios nereikia aiškinti, tylą, pasiekiančią širdį ten, kur joks žodis nepajėgia nusileisti. Liko vien žodis, paskui vien judesys, paskui šauksmas ir galiausiai vien tylą...

Štai du iš daugelio Viešpaties palankumo ženklų: Jis atėjo jo pasiimti ne tik šeštadienį, bet ir jo Mamytės Valdovės dieną, kaip mes visi ir troškome – rugpjūčio 26 d., Čenstakavos Dievo Motinos dieną!

Paskui žengimas į dangų, celebruojamas šv. Ireniejaus, paties apaštalo Jono dvasios vaikaičio, per šv. Polikarpo tarpininkavimą, įpėdinio.

Žengimas į dangų arba dangaus prisilietimas prie žemės

Laidotuvių ceremonijos šventimas Liono katedroje, be gražaus pagerbimo Bažnyčios hierarchijos vardu, reiškė ir padėką Viešpačiui už tą nuostabią Šv. Jono šeimos dovaną Bažnyčiai. Daugybėje kraštų, kuriuos aplankiau per evangelizacines keliones, man teko malonė užsukti į jų priorijas Bukarešte, Mechike (Mexico), Jaundėje (Yaoundé), Abidžane (Abidjan), Salvadore, Vilniuje, Ženevoje, Vienoje. Visur mane žavėjo jų triūsas, ugdant meilę Tiesai, evangelizuojant jaunimą ar tiesiog prikeliant mirusią parapiją. Koks vaisingumas! Koks poveikis! Kaip jie visur mylimi!

Puikiai žinau visa, ką jiems būtų galima prikišti, bet atsakau: „Kas iš jūsų be nuodėmės, tegu pirmas sviedžia į ją akmenį!“ Koks ordinas ar kongregacija nepatyrė sunkumų, augimo krizių, matomų nesėkmių? Nereikia gerai išmanyti istorijos, tą galima ir taip suprasti. Tad nejau reikėjo panaikinti visus šiuos ordinus ir kongregacijas?! Ar uždrausi vaikui parkristi, o paaugliui susižeisti? Ar dėl to jie turi būti „nurašyti“?

Turėjau didžiulę malonę, vos grįžęs iš Brazilijos, paskutinį kartą pabudėti prie jo kūno Sen Žodaro (Saint-Jodard) kopyčioje. BroLIAI, seserys, oblatai budėjo dieną ir naktį, ištisą savaitę ir išgyveno tikras bendruomenės sekmines, tarsi kareiviai paskutinį

budėjimą su ginklais rankoje, tiesą sakant, aukščiausią pagerbimą. Tai vyko vien žvakių šviesoje, švelnioje prieblandoje. Kopyčia neištuštėjo visą naktį, tai vienas, tai kitas panaktinis tyliai prisiartindavo prie karsto arba ilgai glausdavo galvą prie paprasto eglinio medžio. Man tai priminė prieš metus vykusį paskutinį maldos vakarą prie brolio Roger karsto.

Tačiau mane labiausiai sukrėtė ir apvainikavo ši malonių kupiną aštuon dienį atsisveikinimas su tėvu Philippe Rimone (Rimont), intymiaame Šv. Jono šeimos rate.

Tai buvo visiškai kitoniška nei iškilmingas laidotuvių ceremonijos grožis šviesoje paskendusioje Šv. Jono katedroje...

Taigi įsivaizduokite 300 brolių, seserų, oblatų būrį, stoviniuojančių ar sėdinčių ant žolės plačiu puslankiu priešais menką karstelį, padėtą tiesiog ant keturių laiptų aukščio pakyls, po gėlėmis išpuošta Mergelės Marijos statula. Klausėmės ne kalbų, liaupsių ar panegirikų, bet paprasčiausių liudijimų, einančių tiesiog iš širdies, tokių skaisčių ir paprastų, net su pajuokavimais, sukėlusiais tyrą vaikišką juoką... Eglės šaka man užstojo karstą ir aš tariausi dalyvaujas šeimos, susirinkusios pasveikinti savo senelį, šventėje. Viskas vyko savųjų rate, be jokios pompastikos, be vyskupų ar iškilnių asmenybių, nebuvo nei žurnalistų, nei televizijos kamerų. Niekur nereikėjo skubėti. Tai buvo amžinybės valandos. Niekad, niekad to nepamiršiu! Verkiu labai retai, bet tada apsiptyliau ašaromis, regėdamas tą grožį, kupiną ramybės, giedrą, kone linksmą, romumą šeimos, susibūrusios apie savo tėvą. Dangus lengvai prisilietė prie žemės.

Tėvas savo šeimos širdyje

Maščiau apie daugelio senų kongregacijų ar naujų bendruomenių liūdesį, kurių įkūrėjas anksčiau ar vėliau, švelniai ar skausmingai, turi pasitraukti. Koks grožis, kai vienuolinė bendruomenė iki galo apsupa savo Tėvą ir į „froidiškąjį tėvo nužudymą“ atsako mylinčių vaikų rūpestingumu. Būkite palaiminti, taip labai mylimi broliai ir seserys, kad brangindami išsaugojote savo tėvą kaip pačią širdį, savo bendruomenės platančią širdį, ir palydėjote ją net po mirties.

Prašau Viešpaties, kad visos bendruomenės, tradicinės ir naujos, galėtų su tokiu pat įkarščiu ir ramybe išlydėti savo tėvą ar motiną, iki galo likusius savo šeimos siela, net ir (ypač) tada, kai jie apleidžia savo valdymo pareigas.

Paskutiniai jo metai tai puikiai įkūnijo. Pirmapradė tėvystė/motinytė, tam tikros veiklos steigėja – ir pagrindėja – Bažnyčioje, yra dvasinė tikrovė, daug didingesnė negu kongregacijų ar bendruomenių valdymas, vadovavimas ar moderatorių veikla.

Ji yra ne vadovavimas, o krypties – krypties į tikslą – rodymas. Ne administravimas, o švelni meilė. Ne autoritetas, bet vidujumas. Ji priklauso ne nuo sugebėjimo ką nors pačiam daryti ar kitus priversti daryti, bet nuo pasiruošimo nuolat būti mylinčia širdimi, siela, įkvepiančia dvasią ir Dvasią, būti polėkį iš vidaus teikiančia būtybe. Ji pirmiausia kyla ne iš tarnystės, bet iš slėpinio. Ji nėra rinkimų rezultatas, bet atsidavimo vaisius. Ji nesirenkama, o gaunama... iš Dievo rankų. Iš Jo širdies. Ji priimama su vaiko, žinančio, ką reiškia mylintis priėmimas, džiaugsmu ir dėkingumu.

Kristaus veido grožio spindulys

Per didžiausias naujų bendruomenių Sekmines Romoje, 1998 Šventosios Dvasios metais, mūsų Jonas Paulius II paminėjo „dvasinį asmenų giminingumą ir draugystę Kristuje [dvasinę draugystę, apie kurią tėvas Marie-Dominique tiek daug kalbėjo] kaip apie visų judėjimų pradžią“, jis kalbėjo ir apie tą „paslaptinę įkūrėjų trauką, patiriamą tų, kurie leidžiasi įvedami į jų dvasinį patyrimą“. O per paskutines naujųjų

bendruomenių Sekminės Romoje mūsų brangusis Benediktas rašė: „Jūs esate Kristaus grožio spinduliai, spindintys ant Jo sužadėtinės Bažnyčios veido.“ Mano manymu, Šv. Jono bendruomenė yra vienas iš skaisčiausiai šviečiančių spindulių.

Kartą vakarieniaudamas su viena iš artimiausių tėvo Marie-Dominique bičiulių, kuri man visa tai vėliau ir papasakojo, mūsų didysis Jonas Paulius II ūmai sušuko: „Laimei, kad šiandien dar turime tokių pranašų kaip... tėvas Marie-Dominique Philippe!“

Kaip jam to nepasakyti kartu su Benediktu XVI, meiliai ir dėkingai kartojusiu Šv. Jono šeimos 30 metų jubiliejaus proga 2006 m. vasario mėn. audiencijos metu: „Ačiū, tėve, ačiū už visa, ką padarėte“.

Marie-Do, broli ir tėve, labiau mylimas negu žavintis, dar tebegirdžiu Tavo pamokslo oblatams žodžius, pasakytus praėjusių metų spalio 23 d. Parè-le-Monialyje (Paray-le-Monial), Tavo labai mylėtame mieste: „Danguje visi būsime tobulai susivieniję su Jėzumi, bet ši vienybė turi prasidėti jau šioje žemėje... Mus matantys angelai ir jau esantys danguje mūsų tėvai bei draugai, kurie irgi mus mato [o dabar ir Tu kartu su jais mus matai] šioje vietoje kartu išgyvenančius Kristaus auką ir priimančius Kristaus Kūną, turėtų sakyti Jėzui: „Kaip jie vienas kitą myli!“ Kadangi Tu buvai „ištikimas ištikimybe, kuri kyla iš meilės“, gali dalyvauti „šioje ramioje, dieviškoje Kryžiaus pergalėje Tavo širdyje“. Duok ir būti Tavo pergalės dalininkais, kad išliktume tvirti „bet kokiam mūsų“.

Tu niekad nebesulauksi 94 metų. Tu ižengei į dangų amžinai būdamas 18–20 metų. Drauge su savo sielos ir širdies broliu Jonu Pauliumi II Tu šoki vaikų ratelį su angelais, kaip tą bet kokiam amžiui taikydamas pavaizdavo Tavo brangusis Fra Angelico. Greitai (tikiuosi, ne per greitai) prie jūsų abiejų prisijungs kitas Tiesą akinantis mylėti pranašas, priversiantis sužerėti naują žvaigždę – mūsų Benediktas XVI. Jūs būsite nepakartojamas trejetas! Jūs šoksit Mozarto valsą priešais Avinėlio, kurį sekėte visur, iki Meilės galo, sostą.

Daniel-Ange

2006 m. rugsėjo 8 d., jo gimimo diena šioje žemėje